www.svoboda-news.com

DEC 1 1921 Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — Число 291. — Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 15. грудня, 1921. — VOL. XXIX. — No. 291. — Jersey City, N. J., Thursday, December 15, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ПРЕДСТАВНИКИ ЧОТИРОХ ДЕРЖАВ ПІДПИСУЮТЬ УГОДУ

ВАШІНГТОН, 13. грудня. — В уряді департаменту стейту підписано нині угоду чотирох держав в справі посілостий на Тихому Океані.

Іменем кождої держави підписували представники сеї держави на вашінґтонську конференцію для обмеження зоружень. Представники Япану, Анґлії та Франції підписали умову як повновласні репрезентанти, а представники Злучених Держав підписали як „горожани Злучених Держав", бо вони не можуть підписувати межидержавного договору, бо ся власть належить до президента та сенату Злучених Держав.

Через те текст умови переслано зараз до президента Гардинґа, котрий вишле його з відповідним внесеннем до сенату Злучених Держав. Коли саме президент се зробить, покищо не знати; не сподіються однак, щоби се було скоро, бо висиланнє його зараз моглоби мати такий наслідок, що заняті конференцією уряд та провідники сенатової більшости не моглиби посвятити усеї уваги дебатам над угодою і через те вона моглаби дуже легко перепасти.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ДОГОВОРУ РОСТЕ.

ВАШІНГТОН, 13. грудня. — Нові події могли знов переконати провідників републиканської більшости в сенаті, що без довгої та завзятої боротьби їм не вдасться переперти ухвалення угоди межи чотирома державами в справі посілостий на Тихому Океані.

Н[illegible]ні заявився проти угоди сенатор Ла Фолет, один з радика[illegible]ійших републиканців. В своїй публичній заяві він виступ[illegible] остро проти угоди. Він називає її відступленнем від традиційної американської політики, зреченнем американської національної забезпеки і самостійности та зрадою тих обіцянок, які републиканська партія зложила при виборах. Користаючи зі загального настрою за розоруженнем, поширеного по всему світу, конференція дипльоматів, що представляють реакційні елементи Анґлії, Франції, Япану та Злучених Держав, придумала межидержавну умову, на основі котрої вони всі мають іти до війни, як лише хтонебудь зачіпить котрунебудь з них в її посілостях на Тихому Океані. Такою умовою Злучені Держави увійшлиби у військовий союз з найбільше імперіялістичними державами проти традиційної політики американського народа, який через століттє і чверть придержувався засад приязни супроти усіх народів і не лучився в союзи з ніким. Ні один американський політик не мав лиця публично заявитись за союзом з Япаном або Францією а, прецінь договір радить нам зробити і одно і друге. Народні маси Анґлії, Нової Зеляндії, Канади та Австралії домагалися від уряду, щоби він поклав конець анґлійсько-япанському порозумінню; тепер анґлійський уряд хоче обійти се домаганнє через заступленнє порозуміння межи двома державами порозуміннем межи чотирома.

Теперішний союз чотирох держав се перший брат умови про Лігу Народів, лише що тут чотири держави збираються правити усім світом. Сей союз се визов Німеччині, Росії і другим побитим державам. Він доведе до союзу межи ними і до боротьби зі союзом чотиром держав. Він війні не запобігає, але її провокує.

Проти договору заявилося також ряд демократичних сенаторів, на котрих значний вплив мала чутка, що бувший президент Вилсон також проти умови.

НОВИЙ НАПАД ЖІНОК СТРАЙКАРІВ НА МАЙНИ.

ПИТСБУРҐ, Канзас, 13. грудня. — Нині повторився напад жінок страйкарів та симпатиків Говата на майни та працюючих майнерів.

Сим разом напали вони на майну Ч. 51. та Ч. 48. В першій копальні жінки відтягнули від роботи 60 робітників, потурбувавши їх при тім досить тяжко. Вони дістали в свої руки їду майнерів. Викидавши хліб, мясо, бараболю і овочі на робітників, вони стали вживати до бійки ведер та просто усего, що під руки попало. В другій майні відправили з роботи 48 робітників. В одній і другій майні не зроблено ніякої шкоди копальняній власности.

При першій майні в час нападу жінок була поліція, але вона не хотіла богато мішатися до бійки межи жінками та майнерами. В місті даються чувати домагання спровадження війска, але навіть поліція противиться сьому.

ЖАДАЮТЬ 20 МІЛІОНІВ НА РАТУНОК СОВЄТСЬКОЇ РОСІЇ.

ВАШІНГТОН, 13. грудня. — Перед комітетом палати послів для заграничних справ почалося переслуханнє в справі висоти суми, потрібної для ратовання голодуючих в совєтській Росії.

Зпершу Американська Ратункова Адміністрація була зажадала від американського конґресу ухвалення на сю ціль суми десятьох міліонів долярів, але тепер Гувер каже, що на виконаннє цілої програми, яку собі зазначила ся орґанізація, буде потреба коло двайцять міліонів долярів. А. Р. А. хоче закупити для голодуючих в совєтській Росії 10 міліонів бушлів кукурузи та один міліон бушлів збіжа на насіннє.

ПОМІЧ ГОЛОДУЮЧИМ В СОВЄТСЬКІЙ РОСІЇ

Найбільшими орґанізаціями, занятими помочю для голодуючих в совєтській Росії, являється три: Американська Адміністрація Запомогова (Америкен Реліф Адміністрейшен, звана від перших букв: АРА.), котра представляє орґанізацію пятьох великих ратункових орґанізацій; так званий Інтернаціональний Комітет Помочи (званий також комітетом Нанзена, котрий найбільше причинився до його зорґанізовання); та орґанізація американської протестантської секти Квейкрів. Американська Запомогова Орґанізація взяла на себе обовязок прокормити один міліон московських дітий. Нанзенова орґанізації чверть міліона, а квейкерська, кілько зможе.

За час від 1. вересня до 10. жовтня на імя Американської Запомогової Орґанізації прибуло до совєтської Росії 320 вагонів з ріжними средствами поживи, з котрих 123 вагони вислано в Самару, а 66 вагонів в Казань. Інтернаціональний Комітет (Нанзена) дістав 33 вагони і все те вислано в Саратів. Квейкери виправили 3 вагони в Саратів, а 7 в Мінськ, на Білій Руси.

Американська Запомогова Орґанізація кормить дітий в ґуберніях: казанській, самарській, симбірській і в значній части ґубернії саратівської. Інтернаціональний Комітет працює в саратівській ґубернії а Квейкри помагають людям в бузулукськім повіті саратівської ґубернії та в Білій Руси.

Комісаріят Народного Прокормлення видав обчислення, після котрого число людий, терплячих від голоду, виносить до 25 міліонів душ, з чого майже половина, себто 12 міліонів, находиться в крайній голоднечі. З того большевицький уряд думає кормити з часом півтора міліона дітий та один міліон дозрілих. Коли все піде як слід, то з весною большевицький уряд буде міг кормити три і пів міліона душ, але се вже буде найвисша цифра, яку він буде міг прокормити. Так як три згадані найбільші запомогові орґанізації будуть кормити до двох міліонів душ, то большевицький уряд нараховує, що приблизно шість міліонів душ або дістане поміч від других поменчих орґанізацій або прийдеться їм загибати з голоду.

ХОЧУТЬ ПРОДАВАТИ МОЛОКО БЕЗ ПОСЕРЕДНИКІВ.

Нюйорський комішенер здоровля, др. Ковпленд, віднісся до орґанізації молочарських фармерів, з просьбою, щоби вони визначили делеґатів для переговорів з ним в справі заведення нового способу розділу молока межи населення міста Ню Йорку, Д. Ковпленд каже, що він думає завести таку продаж молока, щоби молоко приходило з фарм просто до запотребувачів, а не ішло на руки посередників, які роблять на ньому великі зиски.

ФАБРИЧНА ЕКСПЛЬОЗІЯ.

В одній фабриці тектури в Джерзи Сіти случився в понеділок вибух великого сталевого бубна, котрий служить до роблення папкової маси, з котрої роблять папір. Наслідком вибуху, цілий бубен, що має яких 80 стіп довжини, а 5 стіп в промірі, вилетів зі своєї основи, розвалив стіну фабрики, перелетів одноповерховий сусідний дім і впав поза ним на вулицю. Від вибуху повилітали вікна в будинку, а три працюючі у фабриці робітники звалилися до долу. Поза тим їм нічого злого не сталося.

ПОЧТОВІ ОЩАДНОСТИ ЗА ПОСЛІДНИЙ МІСЯЦЬ ЗМЕНЧИЛИСЯ

Як доносить почтовий уряд, почтові щадниці за місяць падолист сього року зменчилися о 1,400,000 долярів. Уряд вказує на те, що сі ощадности від якогось часу зменчуються постійно. Тепер почта має всіх ощадностий на суму 148 міліонів долящів.

ЧИ БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ҐАЗЕТАМ ГРОЗИТЬ УПАДОК?

Як доносять з Копенгаґи, столиці Данії, Христіянії в Норвеґії має незадовго виїхати до Америки на корабли „Фредерік VIII", ладунок російського золота вартости 18 міліонів долярів.

ЕКСПЛЬОЗІЯ І ПОЖАР В ХЕМІЧНІЙ ФАБРИЦІ

В хемічній фабриці в Ґарфілд, стейті Ню Джерзі, котра вирабляла ріжні кислоти, случився в понеділок в ночи страшний вибух. Причини вибуху ніхто подати не може. Робітники, що були в час вибуху у фабриці, розповідали, що пожар рознісся в один мент по цілій пяти-поверховій будові немовби невидимими руками. В кілька хвилин по вибуху ціла фабрика стояла в огни. Пожар обняв фабрику так скоро, що від огню попарилося двайцять і кількоро людий. З робітників одного не найшли. Коло фабрики через довгий час стояли родини робітників, що працюють у фабриці.

АРЕШТУВАННЯ ЗБІГЦЯ.

У Львові арештувала поліція Івана Кіцулу з Микулинець, який втік з табору інтернованих в Тухолі. Його відставлено знову до Тухолі.

ПРИЧИНИ УПАДКУ РОСІЇ.

Нема майже дня, який не приніс-би нових причинків до висвітлення цеї політичної загадки, якою єсть панування большевиків у Росії. Російська інтеліґенція, яка в 1917 р. служачи чужим інтересам викликала переворот, здобуває щораз нові листочки до вінця своєї історичної слави. Оце недавно піднеслися дуже рішучі закиди проти одного із головних заступників цеї російської інтеліґенції, проти премієра тимчасового правительства 1917. р. князя Львова. Голова російської еміґрації в Америці Борис Бразоль, закидає йому дефравдацію одного міліона франків, призначених для ґенерала Врангеля. Коли цей закид оправданий, то якже можна дивуватися, що російський державний віз, ведений Гучковими, Мілюковими і Львовими, опинився там, де він зараз перебуває.

З КРАЇНИ ПАПРИКИ.

Мадярський уряд оголосив цілому світови, що покарає дуже суворо всіх учасників виправи Карла. Між иншими був арештований посол Беніцки, якого Карло іменував своїм міністром внутр. справ. Беніцкого переслухував прокуратор Страхе. Це вдібулося таким робом: Беніцки вступив до канцелярії прокуратора з циґаром в роті. Беніцки: „Хто ви такий?" Прокур.: „Я королівський державний прокуратор, то мусите знати, що мойому панови і королеви Карлу IV. належиться предикат „Його Цісарська Величність", тому взиває вас, щоби ви так говорили. Що до иншого, то заявляю вам, що не відповівм вам на ніодно з ваших питань, бо до цего, що було між мною а моїм паном і королем, то Вас нічого не обходить". Потому опустив канцелярію і мадярський уряд нічого більше йому не зробив.

ТРУДНОСТИ, ЯКІ МУСІЛА ПОБОРОТИ СВОБОДА

Мало українських громадян інтересується перешкодами, які стрічає видавництво українського дневника. Коли би так загал знав все те, то з цілим запалом кинувся би підпирати „Свободу".

Переміна „Свободи" на дневник припала якраз на хвилю промислового застою в Америці. Українські робітники стали дуже обережні в орудуванню грішми. Се відбилося також на „Свободі". Передплатників напливало дуже мало, а кошта були і є великі. Подорожіло все: папір, фарба, робітник.

Коли би так це було приватне підприємство, то хто знає, чи не було би банкроцтва. Але видавці „Свободи" розуміли свій обовязок супроти свого народа в такій переломовій хвилі, як тепер. Тому вони рішилися видержати на своїм становищі.

Поволи минає період нужди і безробіття, настають нормальні відносини. Українське робітництво починає назад братися за народне діло.

ВИДАВНИЦТВО „СВОБОДИ" ПРИГАДУЄ ПІД ТАКУ ПОРУ НА ОБОВЯЗОК ВСІХ УКРАЇНЦІВ ПОДБАТИ ПРО ПОШИРЕННЄ „СВОБОДИ" ТА ПРО ПРИЄДНАННЄ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ. В ТОЙ СПОСІБ ЗАГАЛ ПОКАЖЕ, ЩО ДОЦІНЮЄ ПРАЦЮ ВИДАВЦІВ „СВОБОДИ" ПІДЧАС МИНАЮЧОЇ КРІЗИ.

Ніхто не може нарікати, що „Свобода" дорога, бо передплата виносить:

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзи Ситі і заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

Гроші посилати чеками або моні-ордерами:
"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ЧЕРВОНІ БОЛЬШЕВИКИ І ЧОРНІ АНАРХІСТИ БЕЗ ВІТЧИНИ

СИДЯТЬ З ЛАТВІЇ І НЕ ЗНАЮТЬ, КУДИ УДАТИСЬ, БО НЕ ВІДАЮТЬ КОТРИЙ КРАЙ ЇХ СХОЧЕ ПРИНЯТИ.

РИҐА, столиця Латвії, 14. грудня. — Тут є 6 большевиків, яких американські власти викинули із Злучених Держав 24. падолиста с. р. Вони прибули до Риґи і там латвійські власти зачинили їх в збірні табори. Назначено їм реченець до 18. с. м. забратися з Латвії. Вони стараються о дозвіл дістатись до Росії, а як сього дозволу не одержать до 18. с. м., то будуть викинені з Латвії, тільки не знають, куди мають поїхати.

Імена їх такі: Моллі Стеймер, Яков Абрамс з жінкою, Гаман Ляховський і Самуїл Ліпман.

Викрито, що в Ризі є також анархісти, яких торік викинено з Америки, Емма Ґолдман і Александер Беркман.

Латвійські власти їм також наказали опустити границі Латвії до 17. с. м. Одначе вони не знають, куди їм вибратись, бо з Росії виїхали, а не знають яка держава приняла би їх.

ПЕРЕД БОРОТЬБОЮ ЗА ЛОНДОНСЬКИЙ ДОГОВІР В ІРЛЯНДСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 13. грудня. — Засіданнє ірляндського революційного парляменту (двол ерін) перенесено з „Менжен Гавс" до салі зборів університету. Там засіданнє буде оголошене приватним і представники преси не будуть допущені.

По внесенню предложення на затвердженнє лондонського бритійсько-ірляндського договору зачнеться дискусія, в якій візьмуть участь приклонники і противники договору.

Осередок дискусії буде збиратись коло Імона де Валери і Артура Ґриффита та Майкела Коллинса.

Коли оба табори зміряються, буде пізнати, які вигляди має справа приняття лондонського договору в Ірляндії. Досі приклонники договору мають 40 прихильників в парляменті; противники мають також 40 голосів, а прочих 40 голосів є сумнівних.

ІРЛЯНДСЬКА СПРАВА ПЕРЕД БРИТІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

ЛОНДОН, 14. грудня. — Сесію бритійського парляменту, яку скликано для справи бритійсько-ірляндського договору, має отворити король Юрій V. Справу договору предложить парляментови премієр Ллойд Джордж.

ПРОТИ-БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ПОВСТАННЄ В МОСКОВЩИНІ.

МОСКВА, столиця Московщини, 10. грудня. — В полудневo-східних сторонах Саратівської і Самарської ґубернії вибухло проти-большевицьке повстаннє під проводом Сирова. Повстанці ограблюють большевицькі урядові склади і ширять терор в цілій околиці.

ЯК МАЄТЕ ДВА ДОЛЯРИ, ТО МОЖЕТЕ БУТИ МІЛІОНЕРОМ В „СОВІТСЬКІЙ" РОСІЇ

МОСКВА, столиця Московщини, 12. грудня. — Тому два тижні за американський доляр давали на тутешній біржі 200,000 совєтських рублів, але за два тижні ціна доляра підскочила до пів міліона рублів.

ПОЛЬСЬКА БРЕХЛИВА ПРОПАҐАНДА.

БЕРЛІН, 21. падолиста. (Вл. кор. „Свободи"). — Щоб забаламутити нашу суспільність у Галичині, польська преса заходилась тепер ширити фальшиві звістки про те, ніби-то Українці шукають порозуміння з Поляками. Особливо старається в цім напрямі львівська „Ґазета Поранна". Дня 17. падолиста вона принесла звістку, що до Варшави поїхала депутація, зложено з 5 львівських Українців, під проводом б. посла і голови „Народного Комітету" д-ра Володимира Бачинського, щоб інтервеніювати в справі останніх арештовань у Львові. „Рідний Край" повірив цій звістці й вже навіть „бачив", що тимсамим поїздом, яким їхала депутація, їхали також прокуратори Маліна і Ґіртлер, які мають у своїх руках справи Федака та подій в Юрі. Тепер показується, що „Ґаз. Поранна" забагато чула, а „Р. Край" забагато бачив, бо „Вперед" катеґорично повідомляє на підставі автентичних інформацій, що до Варшави не їздила ніяка депутація львівських Українців.

Не мавши щастя з цею звісткою, „Ґазета Поранна", а за нею й „Рідний Край" приносять тепер нову сензацію з тоїсамої области. В часі опбуту польського міністра закордонних справ Скірмунта в Празі, коли вже було певне, що Чехословаччина заявить свою незаінтересованість у справі Східної Галичини, — „в українськім таборі запанувала констернація. З української сторони були роблені спроби навязати контакт з мін. Скірмунтом і відбути конференцію в справі польсько-українських відносин. Зі сторони Скірмунта Українці дістали запевненнє, що місцем евентуальних конференцій може бути міністерство внутрішніх (!) справ у Варшаві".

Як це все гордо звучить, як то було-б для нас сумно, колиб то була правда! Та „Ґазета Поранна" й „Р. Край" попали й тут пальцем у небо. Бо, як повідомлялося вже в статті „Неістнуюча умова", не Українці шукали в Празі контакту із Скірмунтом, а Скірмунт шукав через д-ра Бенеша контакту з Українцями. Не Скірмунт одіслав Українців до „міністерства внутрішніх (яка дурниця!) справ у Варшаві", а Українці через д-ра Бенеша порадили Скірмунтови вдатись безпосередно до аліянтської Найвисшої Ради, від якої тільки й може залежати вирішеннє долі Східної Галичини.

Так пишеться у Львові історія! Р—н.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА.
Three cents the copy.	Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.	**В Джерзи Сіті і заграницею.**
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛЯХИ БОЯТЬСЯ ПЛЕБІСЦИТУ В ГАЛИЧИНІ.

Краківська польська консервативна газета „Час" в передовиці з 16. падолиста с. р., обговорюючи справу Вильни, переводить порівнанне між Вильною і Східною Галичиною, та пише:

Поважним фактичним аргументом проти запиту (значить, плебісциту) населення Литви щодо його приналежности, який висувають вшехлодяки, є страх перед ним, або засада самоозначення, примінена на Литві, не стала товчком та не кинула тіни на взаємини Польщі до Східної Галичини. Бо як певний є вислід самоозначення на Литві, настільки переконане сеї засади (значить, плебісциту) на другій, аліянтами завязіоновий терен (Східну Галичину), був би дуже небезпечний. Се узгляднив начальнік Пасудський, котрий заявив в сеймі, що у Східній Галичині тепер не муситься примінювати плебісциту.

* * *

Як видно, то Поляки бояться плебісциту у Східній Галичині. Вони не боялись би плебісциту, як би вони самі мали його перевести при помочі свого війска і решти опришків. Але що плебісцит звичайно переводять під контролею чужих безпосередно не інтересованих війск, то Польща знає згори, що тоді вислід плебісциту в Галичині випав би проти неї, хотяй би пробувала підкуплювати людий своїми паршивими шмарками як се робила на Горішньому Шлеску.

Але каже Пілсудський, що в Галичині не треба ТЕПЕР переводити плебісциту. Він міркує, що розбишацька конскрипція під польським багнетом йому ТЕПЕР вистарчить.

А певно, бо Польща має в своїх лабетах українську Галичину тільки ТЕПЕР, а на будуче вона її не буде мати. Чи плебісцит буде чи ні; і чи тепер чи в четвер, — Галичина до Польщі не буде належати. Та хвиля щасливої розлуки закутого з катом, прийде, а вже є ділом цілого українського народу дбати, аби прийшла вона як найскорше.

РАТУЙТЕ СИРОТИ В ГАЛИЧИНІ!

До українського Громадянства в Злучених Державах Америки, закордоном і в краю.

Вже пять літ існує наше Товариство. Пять военних літ. Існуючих 30 філій, 10 сирітських захистів, кілька захоронок, дві порадні патерий і велика праця в несенню помочі найбідніщий дітворі й сиротам — се свідки і докази наших заходів.

Досі не просили ми прилюдно о поміч. Малі початкові потреби молодого товариства, а відтак поміч „Українського Горожанського Комітету у Львові", який передав нам в міру потреби фонди, призначені на діти і сироти, робили зайвими всякі окремі заходи для розбудовання матеріяльних середників.

Та сталось так, що відносини основно змінились. Власти припинили діяльність „Українського Горожанського Комітету". Ми лишились без фондів.

Надходить тяжка зима. А в наших захистах сироти мерзнуть і голодують. А крім наших захистів існує в нашому краю ще 29 інших захистів для українських дітий, зви ш 50 захоронок, кільканайцять бурс та іншого роду інституть опіки. Всі вони звертаються до нас, як до центрального товариства о поміч, а ми стоїмо безрадні. Дехто радить нам звинути деякі захисти.

Та що тоді зробити з приміщенним там круглими сиротами, які не мають куди дітись, бо живуть самі одніські на світі?! Не мають вони батьків ні свояків, тому батьками їм мусить бути все українське громадянство, а Американська Україна, доброю, двайлиною матірю. І віримо кріпко, що не заведуть нас наші надії.

Тому кличемо: Ратуйте українські сироти!

Жертви з Америки просимо присилати через „Земельний Банк Гіпотечний у Львові", ул. Підвалле ч. 7. — Жертви з краю до Товариства „Дністер" у Львові, ул. Руська ч. 20, на вкладкову книжочку ч. 10,520.

Дуже пожадані жертви в середниках поживи просимо посилати до управи найбільших захистів, чи захоронок (у Львові захист при ул. Потоцького ч. 95; Захоронка при ул. Руський ч. 3).

Всі американські, закордонні і краєві часописи проситься ласкаво повторити сей зазив і в той спосіб зложити свою жертву для української сироти.

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ „УКРАЇНСЬКОГО КРАЄВОГО ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ДІТИЙ І ОПІКИ НАД МОЛОДІЖЮ У ЛЬВОВІ":

М. Каратницький, президент; Др. С. Старосольський, секретар.

ПОВІДОМЛЕННЄ В СПРАВІ „ПРОТЕСТІВ" ПРОТИ ЛЯЦЬКОЇ НЕВОЛІ.

На многі запити Комітетів і Відділів У. Н. Союза, котрі не вспіли до призначеного реченця то є до 10. грудня збрати всіх підписів і протести у призначені місця вислати, сим повідомляється, що „ліпше пізно як ніколи"; тому без огляду на поданий перше реченець треба дальше підписи збирати і петиції висилати по можности як найскорше.

Іван Каштанюк, гол. рек. секр. У. Н. С.

ПАРТИЗАНСЬКА ВІЙНА НА УКРАЇНІ.

Висліди першого місяця повстання. — Неправдива оцінка повстання як з боку його прихильників, так і ворогів. — Довірочний звіт про характер антибольшевицького руху на Україні. — Не повстанне, а загострена партизанська війна.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Минув вже місяць, відколи рознеслися перші звістки про велике народне повстанне на Україні. Захоплений тими першими звістками, я також післав до „Свободи" одну за другою дві кореспонденції, написані в досить рожевім тоні. Неправди в тих кореспонденціях не було, але, як тепер показується, і правда в них була представлена не зовсім так, як вона є в дійсности.

На підставі газетних звісток ще й нині трудно собі уяснити, що-ж власи сдіється на Україні. „Українська Трибуна", „Рідний Край", дипльоматичні представники У. Н. Р. за кордоном та інспіровані ними европейські телеграфічні агенції ще й нині що-дня приносять алярмуючі звістки, що бої йдуть по-під самим Київом, що повстанці захопили мало не цілу Україну, що головний повстанчий штаб міститься в Житомирі і т. п. Проти того „Укр. Прапор", „Вперед", „Укр. Слово", „Соборна Україна й большевицькі часописи та агенції раз-у-раз повідомляють про ліквідацію повстання, про полоненне Тютюнника та инших ватажків повстання і мало не про райську тишу на Україні.

Така сама розбіжність панує й що до оцінки характеру повстання. Одні називають його суто-народнім рухом, що виник і розвивається без жадного втручання чужих чи сторонніх чинників. Другі знов кажуть, що то Петлюрина, польська чи румунська авантура, якої місцева людність цілком не підтримує.

Навіть таке явище, як жидівські погроми, різні джерела по-різному освітлюють: Частина закордонної преси обвинуачує повстанців і партизанів, ніби вони роблять погроми. На те другі частина відповідає, що то не повстанці, а як-раз большевики й втікачі з розбитих большевицьких військових частин роблять погроми.

Протиставляючи ці суперечні й цілком протилежні звістки й доповнюючи їх де-якими звістками з приватних джерел, можна на-разі встановити слідуючі непохитні факти:

1. **Повстанне має мішаний характер, себ-то почасти спирається на місцевих селянських силах, почасти-ж поповнюється припливом свіжих сил з закордону.**

2. **Повстанцям у дійсности не пощастило закріпитися ні в одним більшім місті й ні в одним районі.**

3. **Повстанне йде далі, й всі звістки про його ліквідацію не відповідають дійсности.**

Гострозорий читач може знайти в цих фактах внутрішню суперечність. Як це так? — запитає він, повстанне тривае другий місяць, а повстанцям навіть ніде не пощастило закріпитися. Що-ж то за повстанне таке дивне?

Щоб пояснити цю суперечність, я наведу кілька довших витягів з одного довірочного звіту про характер антибольшевицького руху на Україні. Звіт цей складали **не Українці й не для Українців**, тому не можна закидати йому, упереджения на нашу користь. На жаль, звіт дістався до наших рук з опізненнем на кілька місяців, та зрештою це не вадить справі, бо суть його полягає **не в фактах і датах, а в тім образі приroдних, характеру й розвитку народнього руху на Україні**, який він подає. Хто уважно прочитає цей звіт, той мати-ме правдиву міру й оцінку не тільки для того, що діється тепер на Україні, але й для дальшого розвитку подій на Україні.

Причини антибольшевицького руху.

Україна, — так каже звіт, — уявляє собою територію де комуністичну владу найтруднійше утворити.

Повстанчий рух, не зважаючи на всі жорстокі заходи большевиків, не перестає істнувати й навіть вибухає з новою силою в тій або иншій околиці.

Зміст руху лишається все той самий: **активні елементи українського селянства неорганізовано захищають своє право на хліб і на здобутки своєї праці.**

Дві причини роблять боротьбу з большевиками на Україні особливо впертою: економічна — бо „продуктивна" Україна терпить від натиску на свое народне господарство більше, ніж ті околиці, що користують ся її продуктами; політична — напр., Махно — на Катеринославщині, Струк — на Київщині, Тютюнник — у Могилівськім повіті, Заболотний — у Балтськім пов. і т. д.

Головні провідники партизанщини визначаються великою пристібністю, мають досить міцну внутрішню військову організацію, звязи в околицях, а подекуди йдуть і в дальшу розвідку. Деякі з цих загонів мають артилерію та обози.

На Полтавщині „банду" Левченка, то, після большевицьких таємних донесень, **взяли в полон „штаб банди", відділ постачання, польовий шпитальний, агітаційний відділ і листування з махнівцями.** Большевицьке донесенне каже: **„банда була зорганізована, як військова частина".**

Деяка військова організація була також у Махна. В нього був „начальник штабу" — бувший капітан Василів, начальник розвідки — бувш. поручник Сидорів-Павлович, начальник кінноти — бувш. вахмістр. Долженко, начальник „ударного пішого відділу" — матрос Гнаря й т. д.

Військова організація підтримувалась у загонах Тютюника, Голуба, Подоляки, Заболотного та иш.; бойці в цих загонах були переважно з козаків бувшої української армії.

Струк і Махно випускали агітаційні метелики й видавали навіть свої гроші, які людність приймала по курсу совітських.

Деякі отамани мають своїх людей у Центральних совітських установах, навіть у страшній че-ка та в червоній армії. Таку агентуру мав Струк у Київі, а отаман Заболотний мав в Одеській околиці свою розвідчу й вербункову організацію. Легко собі уявити, як полекшуються діяльність отаманів, дякуючи праці цих агентів.

Партизани висилають також своїх агітаторів до військових частин для антибольшевицької пропаганди поміж червоноармійцями й для перетягнення їх до повстанців.

Українське село — кипячий казан.

На грунті цих причин виникла збройна боротьба з владою.

Як сказав Триліський на березневім з'їзді совітів у Харкові, „село в Україні — це кипячий казан".

Справді, нема на Україні такого села, де в тій чи иншій формі не вибухали-б збройні бійки з большевиками. Ці бійки часто-густо розростаються в **озброєні бунти цілих околиць**, в яких бере участь ціла людність. Почин до такого бунту здебільшого дає стягнене податків або занадто обурюючі насильства місцевих агентів державної влади. Бунти виникають звичайно в дику розправу з **комуністами** й припиняються, як тільки звявляється військова сила.

З цеї первісної цілком безрезультатної форми протесту згодом витворилась **отаманщина**, себ-то спроба надати боротьбі сталий характер. Як сказав на тім самім харківськім з'їзді совітів товариш голови української комісії по боротьбі з бандитизмом Затонський, на **Україні зареєстровано 272 отамани, які оперують силами від 50 душ до кількох тисяч людий.**

Більшість отаманів стоїть на чолі невеличких загонів у кількасот десятків душ; це — ядро загону. Ці загони не мають бази, вони ввесь час маиндрують, розможуються як бацілі, заявляються несподівано й зникають. На місце забитих приходять нові.

Довідовінсь, що в якімсь селі йде реквізиція або що десь ідде большевицька валка з награбленим мужицьким добром, отаман зі своїм ядром вирінне в тім місці й до нього приєднуються місцеві селяне. Розправившись з агентами і большевицької влади й почувши, що надходить карний відділ, отаман зі своїм ядром тікає до другої волости або повіту, а селяне закопують зброю й розходяться додому до нового виступу.

Від справжнього бою малі отамани ухиляються, нападаючи ли лише на ворожі відділи. Всі ці отамани походять із самого села, звуться вони, коли не мають кількох сот постійних людей у своїм ядрі, — „безименними".

Партизанська війна.

Поруч із цей безіменною отаманщиною помалу викристалізувалась третя форма боротьби з большевиками, оперта на міцній і сталій озброєній силі. Старі й великі загони **Махна, Струка, Шепеля, Тютюнника, Заболотного** та инші репрезентують саме цю форму боротьби. Вони також мають з „ядро", і „переміннй склад"; останній збільшує силу загону під час наступу до кількох тисяч людя. Та вони від ріжних боїв все в одній околиці, часом по кільки років, все в одній околиці, не оперують.

Цілком справедливо, що ці загони називають партизанськими, бо вони ведуть наступ на Київ та Одесу, а завтра приходить відомість, що всі ці міста в большевицьких руках. Тому ми одного дня — чи кілька днів під ряд — чуємо про великі перемоги повстанців, а там проходить тиждень, і про повстанне нічого не чуть.

Ціла справа в тім, що на Україні нема правдивої війни з певним фронтом і заокругленими операціями та маршами, а є партизанська війна. Її, що оповістили на Україні війну комунізмові не на житте, а на смерть, не мають на думці розбити большевицьку військову силу в одкритім бою. Вони того не потрібують, як не потрібують замикатись де-небудь у великім місті чи в одним певнім районі.

Сказано: **боротьба провадиться „на заморенне" противника, на його деморалізацію й виснаженне його сил краплина** по краплинові. Тому роблять недобре ті, що бють у великий дзвін і обіцяють емігрантам, що „за два тижні будемо в Київі та Харкові", але не треба вірити й тим, хто говорить про „авантуру" та про повну її ліквідацію. Хеба можна „ліквідувати" народню стихію?

Берлін, 23. падолиста, 1921.

Радянин.

КІЛЬКО ПООДИНОКІ ГРОМАДИ ЗЛОЖИЛИ ДОСІ НА ПОЗИЧКУ.

(Виказ зладжений шестий раз):

До дня 9-го грудня 1921, зложили українські громади в Америці на Позичку Національної Оборони слідуючі суми:

1.	Chicago, Ill.	7,720	
2.	Philadelphia, Pa.	4,583	
3.	Jersey City, N. J.	2,890	
4.	Woonsocket, R. I.	2,580	
5.	Newark, N. J.	2,495	
6.	New York City	1,825	
7.	Brooklyn, N. Y.	1,520	
8.	Hamtramck, Mich.	1,335	
9.	Elizabeth, N. J.	1,280	
10.	Syracuse, N. Y.	1,225	
11.	Perth Amboy, N. J.	1,165	
12.	Rochester, N. Y.	1,005	
13.	Detroit, Mich.	925	
14.	Shamokin, Pa.	915	
15.	Minneapolis, Minn.	770	
16.	Passaic, N. J.	760	
17.	Manville, R. I.	755	
18.	New Haven, Conn.	755	
19.	Willmington, Del.	735	
20.	Carnegie, Pa.	700	
21.	Centralia, Pa.	605	
22.	Pittsburgh, Pa. (S. S.)	600	
23.	Ahsterdam, N. Y.	562	
24.	Little Falls, N. Y.	560	
25.	Bayonne, N. J.	595	
26.	Allentown, Pa.	525	
27.	Boston, Mass.	490	
28.	St. Joseph, Mo.	445	
29.	McKees Rocks, Pa.	440	
30.	Millville, N. J.	440	
31.	Pittsburgh, Pa. (N. S.)	410	
32.	St. Louis, Mo.	405	
33.	Cohoes, N. Y.	360	
34.	Avoca, Pa.	355	
35.	Baltimore, Md.	335	
36.	Addison, Conn.	320	
37.	Cornell, N. Y.	300	
38.	Shenandosh, Pa.	281.70	
39.	Providence, R. I.	280	
40.	Stapleton, N. Y.	275	
41.	Altoona, Pa.	270	
42.	Utica, N. Y.	250	
43.	Rossford, O.	245	
44.	Mattituck, N. Y.	205	
45.	Holyoke, Mass.	200	
47.	Jamaica, N. Y.	195	
48.	Jeanette, Pa.	195	
49.	Paterson, N. J.	195	
50.	Stanford, Conn.	195	
51.	West Easton, Pa.	190	
52.	Yorkville, O.	190	
53.	Wilton, N. D.	185	
54.	Detroit, Mo.	180	
55.	Woodhaven, N. Y.	180	
56.	Harra, Okla.	175	
57.	Washington, D. C.	175	
58.	Milwaukee, Wis.	170	
59.	Glastonbury, Conn.	165	
60.	Trenton, N. J.	165	
61.	Ramire, Wis.	160	
62.	Scranton, Pa.	155	
63.	Curtis Bay, Md.	150	
64.	Lancaster, N. Y.	150	
65.	St. Paul, Minn.	150	
66.	Kansas City, Mo.	145	
67.	Danbury, Conn.	140	
68.	East St. Louis, Mo.	135	
69.	Whitestone, N. Y.	125	
70.	Hartford, Conn.	115	
71.	McAdoo, aP.	115	
72.	Northampton, Pa.	115	
73.	Peoria, Ill.	115	
74.	Chester, Pa.	110	
75.	Thomas, W. Va.	110	
76.	Houston, Tex.	100	
77.	Orgon, N. Y.	100	
78.	Phillipsburg, N. J.	100	
79.	Ramey, Pa.	100	
80.	West Park	100	
81.	Arnold, Pa.	95	
82.	Braddock, Pa.	95	
83.	Erie, Pa.	95	
84.	St. Michael, Pa.	95	
85.	Wheeling, W. Va.	95	
86.	Lawrence, Mass.	85	
87.	Toledo, O.	80	
88.	Minersville, Pa.	75	
89.	Portland, Orgon	75	
90.	Wilkes Barre, Pa.	75	
91.	Mt. Carmel, Pa.	65	
92.	Plainsboro, N. J.	65	
93.	Vandergrift, Pa.	65	
94.	Auburn, N. Y.	60	
95.	Palmer, Mass.	60	
96.	Bakerton, Pa.	55	
97.	Bridgeport, Pa.	55	
98.	Camden, N. J.	55	
99.	Latrobe, Pa.	55	
100.	Dawson, Pa.	50	
101.	Gary, Ind.	50	
102.	Granville, N. Y.	50	
103.	Keipert, Pa.	50	
104.	Majestic, Ky.	50	
105.	New Castle, Pa.	50	
106.	Phoenixville, Pa.	50	
107.	Port Jervis, N. Y.	50	
108.	Simpson, Pa.	50	
109.	Smoke Run, Pa.	50	
110.	Taylorville, Ill.	50	
111.	West Pullman, Ill.	50	
112.	Middletown, N. Y.	45	
113.	Spring Valley, N. Y.	45	
114.	Bairdford, Pa.	35	
115.	Buffalo, N. Y.	35	
116.	Decatur, Ill.	35	
117.	Turners Falls, Mass.	35	
118.	Whitinsville, Mass.	35	
119.	Mahanoy City, Pa.	30	
120.	Slickville, Pa.	30	
124.	St. Pranpois, Mo.	30	
122.	Bentleyville, Pa.	25	
123.	Cleveland, O.	25	
124.	Johnstown, Pa.	25	
125.	Loomis, N. Y.	25	
126.	Mahanoy Plane, Pa.	25	
127.	Putnam, Conn.	25	
128.	Rutland, Vt.	25	
129.	Unity Station, Pa.	25	
130.	Warren, N. Y.	25	
131.	Webster, Mass.	25	
132.	Westbury, N. Y.	25	
133.	West Rutland, Vt.	25	
134.	Wilcox, Pa.	25	
135.	Adams, Mass.	20	
136.	Bath, Pa.	20	
137.	Bayside, N. Y.	20	
138.	Taylor, Pa.	20	
139.	Winding Gulf, W. Va.	20	
140.	Augusta, Ga.	15	
141.	Binghamton, N. Y.	15	
142.	Mineral, Ill.	15	
143.	Elmira, N. Y.	15	
144.	Youngstown, O.	15	
145.	Auburn, Wash.	10	
146.	Blue Stone, W. Va.	10	
147.	Bridgeport, Conn.	10	
148.	Crabtree, Pa.	10	
149.	Crompton, R. I.	10	
150.	East Douglas, Mass.	10	
151.	Harrison, N. J.	10	
152.	Long Island, N. Y.	10	
153.	Malvern, Pa.	10	
154.	Mishawaka, Ind.	10	
155.	Monessen, Pa.	10	
156.	Northumberland, aP.	10	
157.	Oxford Furnace, N. J.	10	
158.	Parkville, N. J.	10	
159.	Ramsen, N. Y.	10	
160.	Rockland Lake, N. Y.	10	
161.	Sayesville, R. I.	10	
162.	Washington Ct. Conn	10	
163.	Wellsburgh, W. Va.	10	
164.	Westerly, R. I.	10	
165.	Williamstown, N. J.	10	
166.	Canisteo, N. Y.	5	
167.	Garfield, N. J.	5	
168.	Garfield, N. J.	5	
169.	Gorham, N. D.	5	
170.	Hadley, Mass.	5	
171.	Nemacolin, Pa.	5	
172.	Olyphant, Pa.	5	
173.	Ontario, Canada	5	
174.	Waterville, N. Y.	5	

Не ждіть на нікого!
Не здавайте на нічию поміч!
Ратуйте українську позичку у Вашій місцевости самі сейчас!

Гроші висилайте на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, (Dept. 2)
1901 Columbia Rd., N. W.,
Washington, D. C.

ПОКЛИК ДО ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Граніт кладе на будову
В мозольній праці я здобув,
Я співпусь покласти на основу,
Щоби фундамент в неї був.

Могучий, сильний, не податний,
Ні в тучі, бурі, ні в огні;
Цілий із криці, добрий, здатний
Постоять в мирі й у війні.

Без неї ми раби закуті,
Що-ж за ідея, що зломем,
Світом і Богом призабуті,
Ми як родились, так помрем.

Сильні ми тілом, кріпкі духом,
Лиш гасла згоди в нас нема,
З одної искри одним рухом
Прийде нам вічна свобода.

Прихід її від нас залежить,
Лиш разом діло ми ведім;
Хай правди слово в даль залетить,
Державні бондони розкупім!

Дорогою йдем терністою,
Та мети всетаки дійшем,
І з любовю огнистою
У храм свободи ми зайдем.

Згине пряха лицька влади,
Ляхо-татарська сваволя;
І в свій хаті свої праведа
І сила буде і воля!

У храмі волі сонця дучі
Золотом вкрили вишивкть:
„Лиш ті народи є могучі,
Що все боротися вміють!"

Ми у свободі будем жити,
Бо вона Богом всім дана,
Свободу всю від ворогів
Свободу без хлопа й пана!

Гавстон, Техасас, 5. грудня 1921.

Михайло Балабан.

ГОРОЖАНИ І ГОРОЖАНКИ ДЖЕРЗИ СІТИ, ПОЗІР!

Заходом Лігн Українсько-Американських Горожан і бувших жовнірів в Джерзи Сіті, Н. Дж., відбудеться

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

в неділю, дня 18. грудня 6. р. в церковній гали на Грін ул. і Грін і Сусекс.

На віче будуть говорити місцеві і позамісцеві бесідники. Початок точно о годині 3-ій пополудни. 91,93

Українці і Українки! Ліга запрошує всіх щирих українців без різниці, явіться всі як один, злучім свої сили до борби проти ворогів українського народу. Забудьмо свое „я" хоть на час, бо Богом не заборонено свободи України. Покажім свою любов до рідної вітчизни як стотне в лящько-московської ярмі. Прийдіть і другим скажіть. Явіться всі як один муж. Вороги свого власного народу вступ заборонений. За взірцевий порядок дбають.

ЛІГА УКР. АМЕР. ГОРОЖАН:
П. Дмитрів, предс., Н. Левицький, кас., Г. Павлин, секр.

ПОЗІР! ГОЛІЦЬКІ УКРАЇНЦІ, ПОЗІР!

Загальні збори в справі Українського Народного Дому в Розфорд, Масс. відбудуться в суботу, дня 17. грудня 1921, о годині 6.30 вечер в Українській Галі під ч. 713 Істе стр. Справою Українського Народного Дому повинні інтересуватися всі Українці і Українки, без огляду на партії політичні або релігійні переконання. Дорогі Земляки! Коли почуваєте себе щирими і правдивими Українцями, то коли здержить Вам на тім, щоби Ви мали власний свій Укр. Нар. Дім в Голіцю, то приходіть на збори-а там порадимось спільно, як здвигнути У. Н. Дім, так як пристало на культурних людий. Рівнож просимо Українців в Вокмор і Україні прибути як найчисленніше на збори.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:
Николай Сенчик, Г. Процишин,
91-92. Іван Довгань.

З ДНЯ.

За поета Чупринку.

Писав у „Свободі" др. Михайло Лозинський з приводу вісток про розстріляне большевиками звісного українського поета Гриньока Чупринки, що якби на Україні була влада українська, то вона не розстріляла би українського поета, хотяйби він і дуже різко виступав проти неї, бо політичні погляди мають хвилеве значіння, а вклад поета в культурну народню має тривке значіння, яке влада народня повинна бо розуміти й оцінити.

Так повинен би розуміти річ навіть комуніст, як він є чоловіком і як він вміє оцінити культуру свого народу.

Але інакше розуміє сю річ канадійська большевицька газета „Українські Робітничі Вісти", котра накинулась лайкою на д-ра Лозинського за згадану його статтю; українського поета Чупринку назвала бандитом, а большевицьких катів боронить і складає їм смиренні поклони.

Бо наші большевики, котрі ані своєї рідної ані чужої культури не знають за макове зерно, сю річ розуміють інакше. Вони вміють „послушать" московським большевикам на Україні. І тільки їх владу і власть признають і їй вірно та смирно повинуються. Для них влада московських комісарів — се ціле їх бажество, а культура рідна й чужа — річ непотрібна. Вмітується проти тої влади український селянин, чи народний учитель, або письменник, — так він в наших большевиків бандит, якого слід розстріляти. А комісари розстріляють, так зараз наші большевики їм сладкопевне складають і віддають низькі поклони.

Не інакше було й за царів, як вони мучили й катували українських письменників, учителів, редакторів. І тоді найшлись були на Україні кацапи такі як теперішні большевики, котрі називали засуджених українських робітників бандитами, а поклони складали катамцарям і їх владі.

Як тоді так і тепер терпить від московських наїзників українська культура, українські народні робітники і цілий український нарід, а різниця є тільки та, що тоді московським царям поклонялись большевики царські а тепер московським комісарам поклоняються большевики комісарські.

Сумне се дуже явище, тим більше, що воно походить з темноти і перенятої в спадку по поневолених батьках рабської душі, яка вміла терпіти неволю чужої влади; била їй поклони і смирно її слухала. З розказу пана така рабська душа ішла стріляти рідного брата, якщо він бунтувався проти влади наїзника; на свою культуру плювала, а шанувала чужу дикість і розбій, бо то походило від пана.

Якби не було серед Українців темноти і рабства, то не було би того сумного явища і не було би большевиків, вірних слуг московських наїзників на Україні.

Кругом рабство.

Нюйоркська большевицька газета „У. Ц. Вісти", котра годиться, аби долю української Галичини вирішили — згідно з недавньою умовою з Москви — польські комуністи, пише, що Галичина мати-ме таку волю як має радянська Україна.

Аби се яснійше сказати, то воно буде так:

Україна, названа радянською, е під владою **комісарів з Москви** під проводом Румуна Комісара Раковського.

Зноваж Галичина, якби була „радянською" з волі польських комуністів, то була би під владою **комісарів з Варшави,** під проводом якогось Ляха, Мадяра, або Жида, або Москаля.

Певна річ, що тоді Галичина мала би таку „волю" — комісарську, — яку тепер має Україна.

Але також певна річ, що така „воля" се є **найлютійша і чисто розбишацька неволя.**

І також певна річ, що як нарід України так теж і нарід української Галичини не тільки що не хоче такої комісарської „волі", але все готовий проти неї виступити до боротьби, навіть до кровавої розправи. Бо нема у світі сили, яка змогла би убити серед українського народу любов до свободи і волі, а вкорінити вірність комісарам-наїзникам і смиренне послушенство.

Се можливе тільки в рабських душ, яких є тільки на Україні, кілько є литомаїв і кацапів, котрі на свій нарід громи мечуть, а поклони бють перед панами-наїзниками, котрі дають їм гроші для їх жировища.

„Бандити".

Ніби-українські большевицькі газети, плачені Москалями, називають повстанців на Україні бандитами.

За ними вірно іде і скрентонська газета „Народна Воля", котра теж повстанців проти московських наїзників на Україні називає бандитами.

Значить, що московські завойовники України осягнули вже певний успіх серед Українців. Давнійше, якби хто з Українців був назвав українських повстанців проти Москви бандитами, то були-б його назвали зрадником і збойкотували в товариському житті. А нині **Москалі вже осягнули такий успіх, що Українці називають своїх борців за волю бандитами і їм се вільно.**

Що тяжко було осягнути царям, те легко осягнули комісари, а легко тому, що **вони до тоїсамої московської неволі додали блахмана про панованне пролетаріяту.**

Який успіх можна осягнути при помочі блахмана і шахрайства!

Правда? Так, правда, але тільки серед рабських душ „Народна Воля", якби не було в її редакції рабської душі, не писала би, що як стара Русь могла слухати чужого князя, що прийшов від Варягів, так і тепер Україна може слухати Румуна Раковського, котрий прийшов з чужини панувати над Україною так як колись панували варяжські князі. Ані не називала би українських повстанців бандитами.

Таксамо і большевицькі газети не новинувались би сміренно московській окупаційній большевицькій владі на Україні ані не називали би українських повстанців бандитами.

Але рабська душа є рабською душею. І та рабська душа служить московським панам.

Дяком проти сього є просвіта; наука про минувшину і про культуру українського народу і вироблена та зріла громадська думка.

Діятого Українці в сім напрямі повинні працювати, а викорінять споміж себе рабські душі — большевицьких кацапів і ляхоманів.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Лист Володимира Чубатого з Чехо-Словаччини до свого тіточного брата Васяся Корудяя в Мінеаполіс, Мінн.).

Йозефів, 12. падолиста 1921.

Дорогий Брате!

Ми мали збірку цілого табора і чеський старшина прогодосив нам, що Поляки дали нам автономію, що можемо всі повертати до рідного краю і щоби ті, котрі хотять їхати, виступили. Але по тім проголошенню ані один з нас не виступив, лише наразъ загомоніла після „Не пора", і всі ми розійшлися. Так Поляки підступом хотіли нас порозганяти.

Чехи дали нас тепер до бараків в Йозефові, там, де мій батько небіщик служив перед 44 роками, бо тоді 15 п. п. (терно-польський) був в Йозефові. Але батько мешкав в касарнях, а його син мешкає на полі, за містом, у драгтяних військових бараках. А ще дотого командант табора, полковник Польо Залескі, який служить у чеській армії, дуже зле відносився до нас, Українців.

Уже девять днів робимо коло своєї оселі, а коли скінчу, не знаю. Маю вже 42 роки, а ще ніколи так не „швіцував" як тепер. А тут мороз зачинає тиснути і сніг упав. Стіни лиш по одній грубій дошці мають і ми їх знадвору землею обсипаємо.

Будемо ми се добре памятати! Того всього наробили нам Ляхи, але се ім нічого не поможе! Тепер наша справа уже на порядку деннім, то вони самі не знають, що робити мають, бо знають, що Галичині не буде ніколи їхньою власностю.

Тепер нові арештування в Галичині зачинаються. У Львові в катедрі Юра усіх священників поарештували. Усі заходи роблять і автономію зараз нам дадуть, але ми не хочемо. Ми хочемо бути самостійними; бо ми здібні самі собою правити. І світ пізнав нас, що ми правдиві Українці і здібні до самоуправи.

Ти, Брате, пишеш, що там, де Ти є, Українці сплять. Дуже се смутно з їх сторони! А ми за що терпимо та зносимо голод і холод?

Знаємо ми тут добре, хто у вас працює. Дивись, Василю, наші брати в Канаді запротестували проти лядського панованя на нашій землі і заждали від свого представника, котрий є в Лідзі Народів, аби він вставився за українським народом. І вони на своїм поставили, бо довели до того, що наша справа тепер буде вирішена.

Ви повинні гуртуватися до купи і сказати собі: Ми, Українці, помагаймо нашим братам, нашій ненці, рідні. Не даймо нашим батьків і материй, наших братів і сестер на поталу огидному Ляхови!

Збирайте складки і посилайте їх до Галичини для бідної української молодіжи, котра хоче дійти до школи, а не має навіть за що зошита купити.

Дивись, Брате, ми побираємо лише 50 сотиків денно (смішно мала квота), а з того ми заложили 20 тисяч і виставили дуже гарний памятник на наших братах, котрі померли в Німецькім Ябловнім.

При посвячуванню сего памятника була публіка чеська і німецька і дуже усі задивувалися, що ми, сані інтерновані, потрафили такий величавий памятник поставити. Про се вони і в своїх газетах писали.

На той памятник ми самі на своїх власних плечах каміне носили — всі без ріжниці: і старшини і прості рядовики.

Ми тут гуртуємося до купи всі і працюємо разом, аби можна було вернутися до Галичини з добрим матеріялом. Так і ви там працюйте, бо і ви до нас загостите і внедовзі будете разом з нами працювати, бо нам здібних людий буде потреба.

Твій брат — **Володимир.**

Памятник, здвигнений заходами інтернованих у Чехо-Словаччині Українців, на померших у Німецькім Ябловнім українських жовнірах.

Знимка з грамоти, яку замуровано в памятнику у Німецькім Ябловнім.

На тій грамоті находиться — як се видно на фотографічній знимці — ось-такий напис:

Року Божого 1921-го, в місяці жовтні, ми, старшіна і все товариство військове Української Бригади в Німецькім Ябловнім, поставили памятник сей

Боронячи на схід від Сяну ріки свою землю зі зброєю в руках, по семинадцяти кріваних боях з Ляхами, віковічним ворогом нашим, що за допомогою Франції силою нас незмірно перемагань, ми були приневолені в місяці травні (маю) 1919 року батьківщину покинути.

Тим, що ранені на боєвищах, вмерли голодом і холодом, та вірні батьківським заповітам і народови, в тузі за рідною землицею тут закінчили своє мученичє життє, покладено памятник сей.

Будовано-ж його заходями, коштом і працею всього тутешнього товариства військового.

Споруджив і рісбив до думці власній четар Михайло Бронський у четвертий рік проголошення незалежности Держави Української, нашого-ж пробування на чужині — третий.

Слідують підписи Комітету Будови Памятника і підпись та печатки членів Уряду Західної Української Народної Республики.

(Лист з Чехо-Словаччини до одного Українця в Монесен, Па.).

Тепліце, 4. жовтня 1921.

Дорогий Вуйцю!

Прийміть від мене сердечне поздоровленне та щирий привіт, яко від старого козака, котрий терпить усякі нужди на чужині за волю України. Я є Січовим Стрільцем і від розпаду Австрії стою в рядах української армії, котра боролась (і ще буде боротися!) за визволенне рідної Неньки України з польської неволі.

Наша армія на чеський територій числить до 20.000 мужа і нетерпеливо чекає вирішення справи Східної Галичини. Ми тут репрезентуємо Західну (Галицьку) Українську Республику, на чолі котрої стоїть наш президент, др. Евген Петрушевич. Маємо надію, що з нашим старим президентом повернемо до Галичини, яко борці за волю нашого народу. Наш нарід з дня на день вигладає нас і вірить, що прийдуть його спасителі та що настане день воскресення. Бо там Ляхи тяжко знущаються над нашим народом. Богато наших людий сидить у польських тюрмах, а богато Ляхи порозстрілювали. А ще дотого спроваджують до наших сіл мазурів-кольоністів, аби видерти землю нашому бідному селянинови.

Ляхи строяться, що дістануть Східну Галичину, але даремна їх стрічка, бо наш нарід, слава Богу, вже пробудився зі сну і дозрів до того, щоби пірвати лицькі кайдани та зажити свобідним життєм у своїй вільній хаті.

Я при війску служу вже сесьмий рік. Був два рази ранений: раз у російській війні, а другий раз у бою з Італійцями. А за українську ідею буду служити ще сім літ. Ми мусимо свого доконати, або свое життє стратити, бо жити в неволи не варто!

(Лист одного судового радника в Галичині до свого рідного брата в одній місті стейту Ню Джерзи. Сей лист випсаний 5. вересня б. р.).

Найдорожший Брате!

Цей рік дуже тут урожайний, але я не раджу перед роком перейджати, бо може до того часу перейдемо знід Польщі під управу Ліги Народів, або Росію, як упадуть большевики, а так з чого живність тут?

Я маю пенсії 25 тисяч марок польських, то є **вісім долярів.** От дурний я був, що учився, а то був би господарем з хлібом, а так без хліба. Не маю навіть за що убрати жінки і доньки в зимі. Хотів я її учити на лікарку, бо здала матуру, та не ма за що післати до Львова на пять літ науки. Як Ти ласкав змилосердитись надімною бідним, то прийшли мені кілька долярів, **але зараз,** бо зима йде, а метер сукна тут коштує 5.000 до 9.000 марок.

Ще одно! Говори робітникам Українцям, щоби вони позичали доляри правительству Петрушевича на десятьлітну сплату, бо як нас Петрушевич не ратує, то лишимось під Польщею. Доси він виєднав від Ліги Народів хоч оречене, що не належимо до Польщі, бо вона військовою силою зайняла Східну Галичину, а належимо до Франції, Англії, Італії, Японії і Америки. Говори робітникам і священикам, щоби висилали посланців (делегатів) до американського президента Гардінга і сенату та державного секретаря, щоби вони написали до французького міністерства заграничних справ, або Найрисша Рада звільнила Східну Галичину вже раз від польського забору (окупації) і позволила Східній Галичині бути державою, хочби під опікою Ліги Народів, бож за два роки польське правительство спровадило до Східної Галичини більше як сто двайцять тисяч хлопів-мазурів, кольоністів, які вже тут і живва того року собі робили, як в Кореличах, Кпіселі, Долинянах, Помонятах і т. д. Як би Гардінг чи державний секретар американський таку просьбу у утворенім державі східно-галицької і понехаднє польської кольонізації до Франції написав, то цілком певно просьбу його сповнилиб. Тож не злегковаж собі тої просьби галицьких Українців, але кажий людям навшим, най удаються до своїх попів і Американів фабрикантів, най дають і на позичку сто тисячів долярів та най висилають посланців з просьбами до Гардінга, щоби він переробив то зле, що Вісон згодився з Францією, щоби Польща забрала собі Східну Галичину силою військовою. Можеш Ти і другі бути спасителями нас, тілько поїхати з кождої оселі.

Як би так приїхало зі сто або хоч з десять таких депутацій до Гардінга з письмами-просьбами по англійськи, то він так, щоби спекатись нових просьб, написав би до Франції і Англії, а його просьби певно послухали би.

Большевики тілько нам заш кодили, бо вони 18. марта 1921 р. іменем Росії і України підписалися Польщі, що лишають ій Східну Галичину, яко належачуся Польщі, і що всякі, навіть сельські школи тілько польські в Східній Галичині обовязана держава польська зтримувати з податків, а українські школи тілько приватні можуть собі люди мати і до українських громадських шкіл не мають права Українці.

По викупні і розділі панської землі між Мазурів прийде черга і на хлопську українську ґрунти, так як робили Німці з Поляками, а український дурний хлоп в то не вірить, доки його не вижене ту, як ліцитацією. Тож не злегковаж собі моїх слів в обороні своїх дітей, які в серпни були здорові і добре виглядали; щоби вони не мусіли їхати до Америки за заробком, але мали тут землю в Східній Галичині.

Відпиши мені зараз, чи намовив Ти людий, аби висилали депутацію до Гардінга і чи та депутація поїхала, бо як не послухали нашої просьби, то най гинуть в Америці і сюди не вертають ніколи, а будуть проклятії, як ми.

Цілую Тебе і поздоровляю...

НАЙНОВІШИЙ
КУТЦЬБУР
КИНАРНІ „СІЧОВОГО ШАРУ"
ВИГОТОВЛЕНО КОМЕДОМ
ВІД
SICH BAZAR
24 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N.Y.

ШВЕДСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
24 STATE STREET, NEW YORK CITY
СКОРА ОБСЛУГА ПАСАЖИРСЬКА З НЮ ЙОРКУ ДО
ГАМБУРГ і ДАНЦІГ
Кораблі просто через Готенбург (Швеція до Гданська.
Шва дорога водою — зміна кораблів дорозі.
S. S. STOCKHOLM, відходить ..... DECEMBER 22.
Ціни 3-ої класи: до Гамбурга $103.50; Данціга і Пілав $106.50; Ліфіна $110.00
Подорож тревас 12 днів. Пасажири 3-ої класи їдуть в кабінах на 2—4 осіб.
ШВЕДСЬКОГО ВІЗА НЕВИМАГАЄСЬ.
По шифкарти і по інформації о пашпортах голоситься до льокальних агентів.
SWEDISH AMERICAN LINE: 24. State Street, New York.
CHICAGO OFFICE: 70 East Jackson St., Chicago, Ill.

"ЛИС МИКИТА"
Виходить в Нію Йорку 5-го і 20-го кождого місяця
Під Редакцією Стецька Нетяги
від грудня 1921 року. Часопис містить гумористичні і сатиричні статті, жарти, веселі вісті і оповідання. Одних веселить здоровим гумором, других чеше сатирою. Але для вудьгарних лайок не має місця.
Хочете веселo помягшитись і рбзвеселитись, завдайте ще сьогодня сильного числа долучаючи до замовлення 10 центів срібном, або в почтових (але не канадійських) одноцентових марках.
Передплата в Злучених Державах: на цілий рік $2.00, на пів року $1.25. До Канади і Европи на рік $2.50, на пів року $1.50.
Потрібно кольпортерів і застушників для збирання передплати. Условія висилаються відворотною почтою.
Лис Микита, одинокий український часопис, котрий не стоїть на службі одної чи другої партії або сторонництва. Його ціллю єсть, гумором і сатирою викорінювати лихо де-б воно не було. — Адресу:
LYS MYKYTA PUBLISHING CO.
335 E. 18th St. New York, N. Y.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ
нема ліпшого ремесла від автомобілевого. Я є з краю довголітній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знаєте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаємо до науки всі найновіші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадитеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.
Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоги
ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАІ БРАТСТВ!
ТОВАРИСТВ РІ І УРЯДНИКИ
ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.
КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЄМ,
МИ С САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ НАЙШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ST. NICHOLAS
GR. CATH. SOCIETY
PASSAIC, N.J.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.25	$4.00	$5.25	$7.25

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР З ГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірем, бо ми ручимо за тривалість і працу замовлень у нас річний. Ми удаємо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальог з взірцями, і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:
EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

ПІШЛІТЬ ТЕЛЄГРАФІЧНО
- - ВАШ - -
РІЗДВЯНИЙ ДАР
Тепер майже запізно посилати гроші мони-ордером або драфтом до Ваших приятелів в заграничних краях.
Як що Ви думаєте памятати їх на Різдво, радимо Вам, пішліть
ТЕЛЄГРАФІЧНО.
сейчас — наші рати все найтанші.
FIRST NATIONAL BANK
SCRANTON, PA.
„Під Державним Нагляд ом"
МАЄТОК ПОНАД ТРИЦІЯТЬ МІЛІОНІВ.

Любимець у дітий і такий-же у дентистів.

COLGATE'S RIBBON DENTAL CREAM

ЖИТТЯ СВЯТИХ
годників Божих на кождий день в році з 17 ілюстраціями в гарній полотняній оправі $1.50
Біблійні повісти старого і нового завіта, з образками, в оправі.... $1.50
Глаголь Божий Напівник церковний $3.15
Богогласник, другі справлені видання $2.50
Святе Письмо Старого і Нового завіту, 1075 сторін, в оправі $2.50
Проповіди (Слово Боже) на всі неділі і свята цілого року, О. Ю. Джерович, з 1920 р., 2 томи $3.50
Життя Ісуса Христа $1.50
Часослов ..... 75.ц.
Мій отець-учитель, Госп. Помолимся $1.50
Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 291ч—
UKRAINSKA KNYHARNIA
IM. T. SHEWSHENKA.
158 E. 4th St., New York, N. Y.

AMERICAN BLACK SEA LINE
Постійна пасажирська лінія під американським флягом з Ню Йорку прямо до
ОДЕССИ

Вигідний і скорий
S. S. ACROPOLIS відїде
В ПОНЕДІЛОК, 23. СІЧНЯ 1922
з Pier 34, Brooklyn, N.Y. о 12 в пол.
Найлішша справа і обслуга
Голоситись:
AMERICAN BLACK SEA LINE,
21-24 State St., New York City.

ДОЛЯРИ НА СВЯТА

Коли хочете, щоби Ваша рідня в краю дістала на свята від Вас в дарунку АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ, голосіться до нас. Ми переслано-ві дорученого в краю ДОЛЯРИ.

ПОВЕРТАЮЧИХ ДО КРАЮ,

котрі ще на свята бажають бути в дома, відсилаємо як найлїпшими кораблями. Виробляємо паспорти, помагаємо у всіх справах звязаних з подорожию, та дїлаємо всьо для добра, користи і вигоди наших клієнтів.

Приймаємо оощадности і платимо 4 процент річно. Полагоджуємо всякі потрібності старокраєві і американські справи.

Банк отворений кождого дня до години 8-ої вечер, кромі неділь і свят. Голосіться особисто або листовно до:

STANDARD BANK

AVE B. COR 4TH ST. NEW YORK

ЧИТАЙТЕ І КОРИСТАЙТЕ: ГОДИННИК З ЗАЗУЛЕЮ ЗА $6.95!

З ІНШІ ПРЕДМЕТИ ДАРОМ!

Закупилисьмо в Німеччині велику скількість годинників з зазулею під дуже корисними условіями. Дякуючи тому можемо продавати їх по нечувано зниженій ціні $6.95 а кромі сего додасьмо зовсім за дармо 3 інші предмети і дасмо 10 днів безплатної проби.

Годинник з зазулею, як раз справдешній з Німеччини, величини 8 через 12 цалів, з дорогого тревалого дерева, ручно рїзблений, машинерія знаменита і сильна, тримає точно час, тягарки суть так прикладисті, що ретельність можливо що та годинник з масивних дверей і шапки та мельодиним голосом оповіщує час, пїчає сего дзвінок ві сторуч. Теперішна зниженна ціна є лише $6.95.

Кромі сего додамо зовсім дармо. — 1) Досконалий дешевий годинник, імпортований з Німеччини, сверджений з солідного матеріялу, механізм сильно і тревало, правдиві камені. Тримає точно час. Прекрасно гравіюваний. 2) Автоматичний револьвер, найновішої системи, дві з ніле цалева люфа. Можна стріляти лише сліпими патронами. 3) Скомбінований барометр і термометр. Предсказує погоду один день наперед. Деревяна оправа ручно рїзблена. Термометр показує температуру — є уміщений поміж барометром. Артикул кождому потрібний.

Не відкладайте, лише пришліть сейчас замовлене вряз з 50 центами на переписку а за годинник заплатити $6.95 при відборі годинника'з зазулею а згадані предмети отримаєте дарем, они будуть в тім самім пакунку що й годинник. Спішіться з замовленєм, щобисьте отримали сеє перед святами.

UNION SALES CO., Dept. "S", 673 W. Madison Street, CHICAGO, ILLINOIS.

ШИФКАРТИ

продаємо лише по компаніячних цінах на всї лінії до Галичини із Галичини і до всїх частий світа.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на станції, забираємо їх на ночлїг до власного чистого і здорового емігрантського дому, обіймуємо ся їх паковицями, котрі на ледвиня тапом асекурується і перетранспортуємо їх вакуюни безпалтне у своїм сторожі аж до дня відїзду до рабля.

ПАШПОРТИ виставляємо ся зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всїх місцевостий рідного краю по денним курсі телеграфічно, чеками і почтою і дасмо за гроші повну гаранцію. Пісяя доручення гроший дасмо оригінальні посьвідки від осіб, котрим переслано гроші.

Також у всїх прочих справах удїлаю совісної поради і дає чеку, скоро і точну обслугу найстрайний

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР

на розі Третої Евні і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, Banker

39 Cooper Sq. Cor. U. New York

ДАРОМ! ОВЕРГОВЗИ. ДАРОМ!

На замовлєнє сейон ми робимо спеціяльні ґрубі оверґовзи на зиму, зі сукна темно широго підходяче в колор чорний, темно синє до колїно цїла. Сукно се є абсолютно з чистої вовни, ґрубе моцне, а матовське наше пуз; тому вже красно носить ся і ґрос моє кошуд, а що таке з задїланої ґрубої сукна. І ґрубе бите тому силне як скіра.

Сподїваємо ся продавать по шторах по 810.00 ми зробим їх вам на ордер за 85.98 тільо. Сподїваємо ся сукна темно. ґрубого і чорні ґрубої роботи на ордер по $5.98; Іх в склепах продають по 86.50. Хто бажає мати сподні, котрі ґрїють як кожух, най ордерує за 85.98; Іх випробувать ґварантуємо на 2 роки, а можете сподні тепі, красні, сукні а дешеві, купіть собі за 83.98; Іх випробувать ґварантуємо на 2 роки. Крій дістанете „бух пет" або звичайний пізничка повязка кашпелі зі Мантонер ґрадова 2, інчі 10.00. Всі шиті до паска і пилйок. Наша сукна чисто Українська, затруднє лише найзаменитших своїх експертів в краєвській штуці. Перед висилкою кождо сподні 2 рази ґгзаминовано до вашої міри; тому за пришасовані ми довсїм ґварантуємо. В послїдних роцї ми здобули рекорд посьлк 47.000 стевих посторонніх клієнтів обслугуємо, тому і до вихваляє громи в женівські та польські руки в відносить ся до нас з повним довірєм. Випишіть свою міру або шткою вирте себе з поясі і шпанку від кроку до кроку. Заплїть 20 центів в марках на пересилку (60 цент. від 3 сподні), решта вам відошлю.

ДАРОМ ЗОВСІМ сині оверґовзи сильні як шкіра в цїні $1.50 отримає кождий, хто сейчас вишле ордер на 2 сподні, як раз робить рїжний в який ніц сподній ворґорте. Оферта валота для кождого сукна без згляду на се чи сподень полотно або ні. Гуморе ми зрїдка не дїлаємо, але коли се чесний бізнес а що се оферта добра тілько виключно на 14 днів в ви, дозно тому пишіть сейчас до нас на адресу:

HERCULES PANTS MANUFACTURING COMPANY,

1206 N. Irving Avenue, Dep. S. Chicago, Ill.

ДОПИСИ

НЬЮ ЙОРК, Н. И.

Справа „Рідної Школи" в Золочівщині.

На адресу підписаного комітету надійшло зі старого краю отсе письмо:

Золочівський Комітєтови несемно помочи української школи в Галичині в руки Високоповажаному Пана Миколи Сембая в Ню Йорку.

Світлий Комітете!

Комітет „Рідна Школа" У. П. Т. а Золочеві одержав Ваше цїнне письмо з дня 28. вересня 1921. я широ дякую за свою підперажки й заохоти. Тішимо нас передусїм це, що праця розпочата нами находить зрозуміннє й признаннє серед наших земляків за морем.

Брати наші рідні! Ми полягали в краю в старанносьи виховувати нашу безталанну молодь на праведних, свідомих громадян. У тій цїли надержуємо чотирокласову народню школу, до якої ходить понад 400 дитий самої бідноти, що хоче одерже вчитися в своїй рідній мові; дальше приватну гімназію, а котрій есть понад 150 учеників, і семинарійні вчительські курси з 52 учеників. Програмові школи ми стараємо, що на нашій голові есть понад 600 дітий, які без нашої помочи відростали би не на свідомих громадян, а на найвитїв, фармазів, дволичників, що хоче дивісь стати провідниками народу, будуть його неславою.

Вам відома житєнись нашого найбільшого генія, многострального Українця за волю й правду, Тараса Шевченка, або Івана Франка. Знаєте, що вони цїлком случайно вибились із сірої хлопської маси, стали духовними провідниками свого народу й злобули собі безсмертну славу не лише мїж своїми, але також мїж чужими людьми. Хто знає не чуй про Шевченка?

Дорогі Брати! Не забувайте, що мі-тими дітьми, яких ми витягаємо з болота, з сутерин та зі стрілєчьких роїнів, де замешкали їх батьки по війні, мають тими военними сиротами, що не все мають кусок хлїба вложити до губи йдучи до школи, криветься ся один Шевченко або Франко. Треба їх витягати на денне свїтло, кормити й притягати до школи. Горстка людий, що назвала себе Шкільним Комітетом, узяліся не своїм снятим бобиком, як також учителі, що посвятили ся сему дїлу, зносячи невигоди й терпячи нужду. Нам нїхто не пособіле грішми крім одного українського хлопа й інтелїгента. Та серед них також нужда; богато не вернулося з війни, богато вернуло калїками до полевичі сїл і зруйнованих хат і стін. Скажіть, Брати, чи богато може зверстувати на приватні школи такий народ? А він мимо цього горнеться до сьвітла науки й добивать ся, щоби дати своєму дитину та з послїдного тягнеться, щоби дати жертву на свою рідну школу.

І не лише збирають, дороги не дадуть перейти в неділю чи свято ні малому ні великому, одначе ті жертви не використають. Збільшається зима, треба буде купити одежу для наші дити, наші вдів й будучинці, мають мерзнути в школі й набалятись сухіт, або сидіти вдома? Ні! Дорогі Земляки! Наша совість, наша честь на це не позволять. Наші школи мусять ити безперервно за всяку цїну. А Ваш лист і акція розпочата Вами є найкращим доказом, що ми надїйні, що ми рідний нарід не дасть загинути своїм дітям, свої надїї, свої будучини!

Аю-те, Земляки, до роботи! Покажіть, що ґаспіте ще деякі ґаспіте щирі, що любите свої поля золотистої пшениці й бажаєте, щоби в просвіті й доробуті виростали ваші нарід. Від Вас це в великій мїрі залежить. Не жалуйте грїш вірі й надї нічого нема, а Ви можете помогти своїй дорогій Золочинщині. Ваші жертви запишеться незабаром, в серцях дїтий, вони будуть посилаємо жертводавцям і кажемо, на що ті гроші обернено. Тому з довірєм до нас прошаємо відносити. Збирайте грошей і складайте, а зібране принесайте. Так 150 долярів, які Ви будуть ласкаві для наших приватних шкіл зібрати, прошаємо ласкаві на адресу нашого Шкільного Комітету як найскорше.

Рішаючої переслідаємо Вам дні відомість, одну з 12 серпня, а другу з 30 жовтня 1921., щоби Ви знали, що наші сцені, знищені війною дали також жертвують на ту цїль. Та нам треба місячно коло 1.000.000 марок куруї жертвуючи на ту цїль. Та нам треба місячно коло 1.000.000 (один мілїон) марок польських. На ово не велика сума, а в дійсности одна шкільна лавка коштує 10.000 мп., 1 корець збіжа 16.000 мп. і т. д.

Ще раз щиро дякуємо за висловлєнє нашої просьби, за добру раду, за цїнну вказівку. В патріотичну поміч вам. Прохаємо про нас не забувати й орґанізувати дальше збірки мїж Золочінцями. Імена жертводавців перешлїть нам також для вписаня в книгу, бо нїяке виключене, що дитина неодного жертводавця колись буде ходити до наших шкіл.

Остаємо з глибоким поважанням,

ШКІЛЬНИЙ КОМІТЕТ „РІДНА ШКОЛА" У. П. Т. в ЗОЛОЧЕВІ (ДІМ ПРОСВІТИ).

Наталия Косарівна, Михайло Баранин, (Печать).

Наведене вище письмо є таке ясне і таке переконуюче, що нам лишається лише дати вираз цілком щиро до роботи і збирати як найбільше жертв на таку патріотичну потребу.

В цїли розвинення як найширшої акції в тій справі підписаний комітет уважає за відповідне скликати як найчисленнійші загальні збори, які відбудуться сеї неділі (18. с. м.), о 2-гій годині пополудни, в Укр. Народнім Домі, ч. 217-19 1st. Ст. ул., в Ню Йорку, Н. Й.

Всїх щирих українців з Укрїнщини просимо на ті збори конечно прибути!

На „Рідну Школу" в Золочінщині жертвували доси отсі доброді: П. Федорович $20.00; А. Стасюк $10.00; А. Сиркізін на $8.00; А. Бартків і В. Пітик по $5.00; І. Любянецький $4.00; Г. Бартошик, І. Городиловський, Т. Вагула і К. Дубно по $3.00; С. Чимола, Б. Шутяк, О. Мединська, Александрович, В. Грушка, М. Шабала, Мацїдонська, В. Масник, С. Цісельський і П. Старунь по $2.00; Ф. Глоба, Фамиловичі, А. Борак, Терц, К. Буковецький, Т. Демчук, А. Фльорко, М. Гарматюк, М. Гарматюк, М. Фдєнк, А. Безпалько, І. Бабой, З. Олійник, П. Дяківка, П. Дяківка, П. Бурчак, І. Адамовині, А. Кмець, А. Лиховичі, А. Лабяк, Ю. Могила, М. Пиха, Чорнодольська, З. Багно, П. Пилипчук, Т. Бабоїд, Ганик, С. Гнипс і З. Олійник по $1.00; Анберґ, Рипняк, Станиславська, Демчук, Войціховський, А. Рудкович, Стоймен, Штром, М. Вінцук, З. Волинець, Г. Питрашків, І. Кутний. Невісчий і Добрянська по 50 цнт.; Семон Гарматюк, І. Присяжний, Бурка, Леодпері, Гепліг, Генрик, Гільберт, Борова, Демитріс і Янсон по 25 цнт.; дрібними датками $5.15.

Разом в нашій касі находиться готівкою $174.65, а кромі того є деклярованих $23.00.

В імени нашої бідної дітвори, яка дреться до світла, складаємо всім Вн. Жертводавцям щиро-сердечну подяку.

ЗА КОМІТЕТ:

І. Шипуда

Микола Чембай.

(Всі українські часописи просяться о ласкавий передрук повищої відомости).

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Повідомленнє.

Представництво Західної України у Вашінґтоні (Відділ Фінансовий) надіслало нам під датою 9. грудня 1921 (число 623/21) бонди для слідуючих осіб: Василь Слободян на $100; Кузьма Петрик, Евгеній Живущик і Андрій Маламан на $50; від. 191 „Провидіння" на $25; Михайло Коцюк на $20; Микола Савчин і Микола Савчин на $15; Николай Вігак, Василь Михальчик, Мих. Будай (с. Мих.), Михайло - Гавриленко, Теодор Черепуха, Петро Мельник, Мих. Тереняк, Іван Борисевич і Григ. Магала по $10; Мих. Максимів, Гр. Держак, Ник. Паращак, Семен Шевчик, Петро Котила, Олекса Шебда, Антін Тогачичак, Теодор Митищин, Гізярій Кінка, Василь Паращак, Михайло Долинний, Стефан Крайняк, Теодор Зайлик, Михайло Чопик, Йосиф Шпак і Теодор Фуртак на $5.

Власників цих бондів просимо зголоситися в офісі під чи-слом 329 Сант 4-та ул. в Філядельфії. Пп. Тих усіх, котрі записались на бонди, а ще не заложили гроша, просимо о надісланнє належної квоти до нас, або впрост на руки нашого представництва у Вашінґтоні.

Наш офіс є все отворений для всіх, що складають бонди, аж до 9-тої години вечером, а в неділю від 1-шої до 5-тої пополудни.

Філядельфійська Ліга Сітізенів і Жовнірів Американської Армії.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ:

Теодор Грицей предс.

Андрій Шостак, секр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 42, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в 1-шій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 148 Гоп Аве. На порядку нарад звіт всіх урядників з цїлого року, вибір нового уряду і рішенє важні справи. Незвинайційчий член заплатить кару $1.00, а уряднік $2.00.

Л. Білах, предс.; М. Мельник, секр.

НЬЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє своїх місячних і-позаміських членів, що річний мітінґ відбудеться дня 17. грудня, о годині 6-тій вечером, під числом 95 Вей. Еюрен стр. Проситься кождого члена на сей мітінґ явитись, бо є важні справи до полагодженя. Буде річний звіт секр. фін. і контрольорів, а опісля наступить вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противни разі будуть виключені з братства і з У. Н. Союза. Котрий з членів не явиться на той мітінґ, заплатить безусловно $1.00 кари, а уряднік $2.00.

Д. Лідицкі, предс.; С. Стойко, кас.; Н. Лещишин, секр.

ОБУРН, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 38, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали церковній. Буде порядку нарад буде звіт старого уряду і вибір нового, а крім того є ще инші важні справи, котрі мусять бути полагоджені на тім мітінґу. Тому обовязком кождого члена буть на тім мітінґу і вирівнати свій довг до братства. Котрий член або урядник не буде на тім мітінґу, заплатить кару після статуту братського. Котрий член не вирівнає свого довгу, буде суспендований. Будеться приниматі нових членів до братства без вступного, а для У. Н. Союза після статуту. — Д. Волянський, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаіла, від. 55, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали парохіяльній під ч. 121 Чорч стр. Всі члени мають на тім мітінґу явитися, бо будеться вибирати новий уряд і важні справи. Незвинайційчий член заплатить кару $1.00, а уряднік $2.00. — Я. Семенів, предс.; Н. Шандровський, секр.

ПЕН АДЕН, Па. Бр. св. Димитрія, від. 95, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о годині 1.30 пополудни в неділю 18. грудня, в домі Матвія Романишина під ч. 6 Пен Аден стр. Будеться вибирати новий уряд і полагоджувати инші важні справи. Незвинайційчий член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Чорній, предс.; Н. Мельник, секр.

ГОЛЯОК, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 171, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в Українськім Нар. Домі під ч. 742 1st стр. На порядку нарад звіт урядників, справа членів довгуючих і вибір нового уряду. Незвинайційчий член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — М. Провода, предс.; І. Довгань, секр.

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

В 283. числї „Свободи" (з 6. с. м.) був поміщений лист з села Торговиці. Те село лежить в повіті Товмач, а не в пов. Галич, як се в дотичнім числї через помилку зазначено.

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЕЙЧАС

ІЛЮСТРОВАНИЙ НАРОДНИЙ

КАЛЕНДАР ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" НА 1922 РІК.

Ціна 75 центів з пересилкою. Пишіть на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.

Від 1-го до 15-го грудня с. р. Книгарня Українського Народного Союза в Ню Йорку дає

25%

(4-ту часть з ціни) опусту на всїх книжках власного („Свободи") накладу.

Користайте з нагоди!

Замовлення і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,

81-30 East 7th Street, New York, N. Y.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

NORTHAMPTON, PA.

Заходом читальні Просвіти ім. Івана Франка відбудеться представленє **СВІДКИ**, сценічний жарт, в неділю, **18. грудня 6. р.** о годині 7.30 вечером в Українській Гали на Нюорт Аве. Після представленя забавна часть співаками відограють кілька гарних пісень а школярі відділкямують і заспівають кілька народних пісень. Відтак вийде сцена з життя Гуцулів в горах. На сце представленнє запрошуємо всіх инших Українців і Українок місцевих і довколишних. Прийдіть всі але підпереться добрий добрий гаман буде смаку до розпуски. — КОМІТЕТ. 91

S. S. PITTSBURGH, PA.

Заходом Шкільної Дїтвори при церкві св. Івана Хрестителя в Пітсбургу С. С. праця перший відограється представленнє „Ніч св. О. Николая". Як тамтого року так і сего буде розпочате представленнє Николай подарунки між дїтий. Родичі котрі мають дїти, і прочі Родимці, котрі би схотїли обдарувати своїх знакомих, нехай зголосять з вечера на представленя на офіс парохіяльний. Перед представленєм відбудеться вправка на ґзано, перо і олівець а на заключенє хорові продукції шкільної дїтвори і подарованє дарунків. Початок о годині 7-ій вечером.

Учитель С. Ягелло.

ЧИ МАЄТЕ ВЖЕ ТРІНЄРА СТІННИЙ КАЛЕНДАР 1922?

Трінєра Стінні Календарі ніколи не зведуть. Кождого року сей артикул штука перевисше своїх попередників. Натхненє до сего нового календаря 1922, артиста черпав зі славної поеми Вальт Вітмана, „Піонери, о Піонери!" Чудова стать Посцуп є окружена вівтєлою деять образців, котрі переносять глядоку до минулих століть 1530 Конкістадор, піонер тогочасної астрономії; 1632 Коменіюс, піонер сьвітових шкіл; 1799 Вольта, піонер з ґбласти електричности, і т. д., аж до недавної будучности, спричиненої винаходами послїдних піонерів як Рентґен (Х лучі) або М. Кюрі (радіюм). Чи маєте сей гарний сьвітний календарь? Пришліть 10 центів на оплату пересилки. Поглянете також чи маєте досить Трінєра Гіркого Вина в своїй домовій апткі, бо сей знаменитий тонік не жолудок а найвищою ґварантією на находячі сила. Коли Ваш жолудок є здоров, то і Ви будете в гуморі на Різдвяні Свята і Новий Рік.

КОРАБЕЛЬ "STOCKHOLM" ВІДЇЗДЖАЄ ДО ЧЕХОСЛОВАКІЇ І УКРАЇНИ.

Корабель Stockholm відїзджаючий 22. грудня з Ню Йорку до Гамбурґа і Данцїґа через Ґотенберґ буде мати спеціяльні уряджения, потрібні для переселої Різдвяної їзди для всіх своїх пасажирів. Спеціальна Різдвяна гостина буде уряджена та будуть святочні смачні потрави.

Всі пасажири третої класи на кораблї Шведсько-Американської Лінії подорожують в великих дотїдних каютах по дві, чотири і шість осіб.

Гарні їдальняні кімнати і кімнати для курцїв та знаменитий харч дають всім пасажирам. 91

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛЯ З ДОМОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, що 12 годинок за возом до 15 міль ходу від міста, в місті в 8 фабрик. Голосіться устно або писемно до: 95

T. J. HEYCEY & CO.,

329 So. Fourth St. Philadelphia, Pa.

ШИФКАРТИ.

Шипшурда, висилка гроший, справи нотаріяльні, чесно і швидко сповідно до дано наказу.

John Haniak, нотар

613 CARSON STR. S. S.

PITTSBURGH, PA.

Даром фотографії на упамятненє.

НОВІ КНИЖКИ

Відмолювання. Після др. А. Штайнгаза зладив Петро Франко.....10 цнт.

Як закладати пластові дружини? Петра Франка .....10 цнт.

Огляд територій України. Після др. С. Рудницького зладив П. Франко 15 п.

Назва України, з картами. Зладив С. Шелухін .....15 цнт.

Теорія згладности. Після А. Айнштайна зладив Петро Франко.....10 цнт.

ВСІ 5 КНИЖОЧОК ЗА 50 ЦНТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ЛЮМІН на сотню обзрав 1 днї.

Пекне і успішне. Кождо каліцтво вилічене. Стереотипов підробів.

R. J. GLICK АГЕНТ АСЕКУРАЦИЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находиться в

WILLIAM McCONNELL BUILDING

SHAMOKIN, PA.

ЖМЕЧНИК в одним з найлїпших домашних ліків 4 пенним средством проти ревматизму, болїв плечий, колєна і болїв грудий. Є помічне на болї головки, на болї суставів у рук і ніг, на детский параліж вадру, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відповістка до генерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38

MIKE PEDIW,

3 WASHINGTON AVE.,

HASTING ON HUDSON, N. Y.

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим поясниті, що декотрі Українці гарно здоблюють і не боятьсь, що завтра будуть голодувати, а другі або живуть з дня на день або голодують. Перші знають англійський язик а другі — ні. В Америці дає здобутись добрі знання англійського язика. Після нашої легкої системи Ви навчитеся його в протягу 3 місяців почтою. Пробних реченць з предбіжним висилкою на 10 центів, гроші або марками; приймаємо і канадійські. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, Dept. 46,

525 W. 47th Street, New York. 85.

ЧИННІ КАЛЄНДАРІ НА РІК 1922 ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ

На увагу заслуговує календар виданий в память Ів. Франка, з гарним портретом, а до середини вложений в українських мотивах в трех кольорах. ЦІНА 25 ЦНТ. 33-41ч

Шторники, бізнесмени і агенти которі бажають купити більшу скількість, пістають зїжний опуст. На жадане висилаємо 10 рїжнородних календарів за попередним надісланнем $1.50. Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING

Im. T. SHEVCHENKA

168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПІДРУЧНИЙ (КИШКОВИЙ) КАЛЄНДАРИК на звичайний рік 1922

в тривалій цїраговій оправі. Ціна 10 центів з пересилкою. Пишіть на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА АПТИКА І ДРОГУЕРІЯ МИХАЙЛО УГОРЧАК.

(Давнїйше С. J. McCloskey)

216 Washington St., cor. Spasser St., Jersey City, N. J.

Приймаємо ліки після лїкарських рецепт скоро, сумлїнно і по сходній цїні. Мороженє і Кольо. Має на складі великий вибір рїжнородних рід і препаратів, а зарівно патентовані ліки, масти, пілї і т. п., великий вибір парфумів, пудрів і других косметиків і взагалі все, що входить в обсяг аптики і дрогуерії. Морожене і Кольо.

Довголїтна практика і фахові державні дипломи дають найкращу запоруку сумлїнної, скорої і грешної обслуги. 107ч

Отворене кождого дня в тижни включаючи неділі і свята від 8-ої години рано до 11-ої вечер.

ПЕТРО ЯРЕМА РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРЧІ НА ВЕСІЛЬЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ІНШІ ЗАБАВИ.

115 Ave A. NEW YORK, N.Y.

Telephone: Orchard 6948.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую НИКОЛАЯ ІВАНИЧУКА села Карлова, Гал. В мене є лист до него. Прошу голоситися до: J. Furak, General Delivery, Indianapolis, Ind.

Пошукую ПЕТРА СЛУХАНИЧ з села Романів, пов. Бібрка і ПЕТРА КОСТИРКА з пов. Бібрка, Гал. Пробуває, хтобн о них знав або вони самі, голосяться на мою адресу: 98 вернул. 3 Угадійського полку. Josef Slachanik, No. 60, Margrafneusiedl, Austria.

ПРИСТУПНЕ місце на отворенє бюра і крамнці, дешевий рент, помешканє при цїлім, місце надповно в котрім перед двома роками провадженно такий самий бізнес, з котрим приносив місячно до $4.000 оборот. Продує доконечно, що зараз: Nicholas Leoch, 319 Van Winkle Ave., Jersey City, N. J. 91-93

ПРУСЬКИЙ ЛІКАР

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ

Перший Український Хіропрактор

ДР. АНДРЕЙ ГОРДЕ

лїчить рїжні задавнені хороби так мущин як женщин

На Горк офіс: 335 Е. 18th Street.

Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 7. веч. В неділї від 10. до 1.

Passaic, N. J. офіс: 199—2nd St., Вівторок, четвер, субота, від 12 до 8. вечер.

DR. M. SMITH

16 E. 7th ST., NEW YORK

Tel. Orchard 6072

коло Церкви ев. Юрія

Говорить по українськи.

Лїчить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Найдосконїшої електричної апарати.

ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ АПТИЦІ

ДРА АБОВИЧА

157 AVENUE B, рід 10. улиці, NEW YORK,

є доктор з яким можете говорити рідним язиком.

Медицини продаються по зниженим цінах для відїзджаючих за границю. 77-

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ, — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР,

Години урядові: 12-2 полов. і від 6-8 вечер, а в неділї і свята від 10. рано до 2. полов. Телефон Stuyvesant 4498.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН, М. Д.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняти: від 9. рано до 9. вечер, в неділї до 4. пополудни.

111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ШКОЛА АКУШЕРІЙ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школї або в своїй хаті під цілковиту дирекцією; старанна, цікавита і скора наука; приймаємо кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

Dr. D. WASSERMAN, M. C. M. D.,

Спеціяліст хронічних і нервовних недуг мущин і женщин.

Справляна хребетних стовпів без болю. Електрична штука лїчення. Порада і егзамінованє дарем у Вашій рідній мові. — В день від 10. рано до 7.30 вечер. Неділї: 10. рано до 2. полудня.

Dr. D. WASSERMAN, M. C. M. D.,

1335 Arch St., Philadelphia, Pa.

2-гий фльор, фронт

Bell Phone: Spruce 1776.

Reg. No. 8131

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лїчить недуги женщин і дітий, як внутрішні так і зовнішні. Має власні операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HONENBERG

804 — 2nd AVENUE, межи 17. а 18. улицею NEW YORK, N. Y.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ. ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. ZINS

110 EAST 16th STREET, NEW YORK

Год. від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 9. рано до 4. попол.